

Vključimo mlade za boljšo prihodnost

V preteklih dneh se je v medijih veliko govorilo o prekarnih oblika dela, ki so jim slovenski mladi v veliki meri izpostavljeni.

Po besedah direktorja Inštituta za študije prekariata, Črta Poglajna, jim to prinaša: »Odvisnost od staršev in zapoznelo osamosvajanje, nezmožnost oblikovanja družine, obenem pa se med mladimi še pred 30. letom pojavlja izgorelost, kar je katastrofa.« Na problematiko prekarne delo opozarja tudi študija Slovenske mladine 2018/2019, ki je bila opravljena v sklopu študije mladih v Jugovzhodni Evropi, izvedena v sklopu fundacije FES.

Avtorji raziskave podajajo snovalcem strategij v premislek ponovno ovrednotenje ekonomskih modelov in morebitno postavljanje novega sistema socialne varnosti, saj se tako mladi, kot tudi starejši, ki se znajdejo v prekarnih oblikah manj varne in težje načrtujejo prihodnost.

V letu 2018 je v Sloveniji živel 313.140 mladih med 14. in 29. letom starosti. Ti mladi, za katere danes skrbimo in zanje izvajamo njim prilagojene ukrepe, bodo postali odrasli, aktivni odločevalci in oblikovalci okolja, v katerem živimo skupaj. Mlade je potrebno privabiti in pritegniti njihovo pozornost ter v njih vzbuditi zanimanje, žar in željo po oblikovanju skupnosti v kateri si želijo živeti. Po podatkih prej omenjene raziskave si mladi želijo živeti v državi, ki jim bo zagotavljale ekonomsko, socialno in pravno varnost ter čisto okolje. Obenem so mladi poudarili, da bi bili v veliki meri, poleg participacije na volitvah, pripravljeni prevzeti tudi politično funkcijo (skoraj tretjina vprašanih), kar je dober pokazatelj, da se mladi zavedajo, da so njihova dejanja tista, ki bodo sooblikovala njihov vsakdan.

Ker se na **Inštitutu za mladinsko politiko** zavedamo pomembnosti vključevanja mladih tako v odločevalske procese, kot tudi v procese sooblikovanja lokalne skupnosti, smo tekom svojega šestletnega delovanja razvili programe, ki omogočajo prav to. Naše poslanstvo je namreč spodbujati mlade, da izrazijo svoje mnenje, participirajo v družbi in jih v političnih odločitvah spodbujati k jasnemu podajanju mnenj in zastopanju stališč, ki so zanje pomembne. Na drugi strani pa sodelujemo tudi z odločevalci, saj imajo ti v rokah platno in škarje in lahko oblikujejo mladinske politike po meri mladih in s tem omogočajo, da se mladi v njihovem okolju dobro počutijo in prosperirajo, kar je za dobro družbo ključnega pomena.

Za uspešen razvoj potenciala, ki ga mlada oseba ima je ključnega pomena pravilna izbira poklica in s tem izbira dela, ki človeka dopolnjuje in osrečuje. Prav zato smo se na Inštitut za mladinsko politiko odločili pridružiti pobudi Srednje šole Venca Pilon iz Ajdovščine in v letošnjem šolskem letu (2018/2019) pilotno izvesti projekt »Senčenje na delovnem mestu«, ki je mladim gimnazijcem omogočil vpogled v konkretno delovno okolje, ki je mlade zanimalo. S projektom smo odgrnili delček delovnega procesa za vsakega vključenega posameznika, ki si je želel spoznati poklic in mu tako pomagali na poti odločanja o nadaljnjem študiju. Z izvedbo samega programa smo želeli nasloviti težnjo, ki jo je moč

zaslediti tudi v zgoraj omenjeni raziskavi Slovenska mladina 2018/2019, da si mladi v izobraževalnem procesu želijo več možnosti za povezovanje med izobraževanjem in delom. Slovenska mladina je sicer v splošnem zadovoljna s kvaliteto izobraževanja in ima relativno visoko zaupanje v izobraževalni sistem. Za še boljši uspeh izobraževalnega sistema pa iz raziskave izhaja predlog, da bi bilo potrebno uvesti izobraževalne politike, ki bi omogočale več povezovanja izobraževanja in praktičnega dela, saj ima takšen ukrep lahko pozitivne učinke ob prehodu iz procesa izobraževanja na trg dela. Zato si na Inštitutu za mladinsko politiko želimo, da bi se omenjeni pilotni projekt, ki ga je finančno podprla tudi Občina Ajdovščina, v prihodnjem letu nadaljeval in morda prerasel svoje okvire, saj so bili rezultati le tega zelo spodbudni, predvsem pa so bili vsi vključeni z njim izjemno zadovoljni.

Eden iz med temeljnih pogojev, ki omogočajo mladim razvoj in hkrati oblikovanje svoje lastne družine, je stanovanje oziroma prostor, kjer se posameznik počuti varnega, je prostor kjer se posameznik počuti doma. Zaposleni na Inštitutu za mladinsko politiko zato aktivno sodelujemo v razpravah, ki se dotikajo reševanja stanovanjske problematike mladih. Nazadnje smo sodelovali na okrogli mizi z naslovom »Stanovanjska problematika mladih - ali obstaja rešitev?«. V Sloveniji si namreč več kot polovica mladih aktivnih na trgu dela, želi stanovanjsko osamosvojiti, 90% pa si jih želi imeti otroke. In prav stanovanjsko osamosvajanje je ključno pri odločanju za družino in prevzemanju polne odgovornosti za svoje življenje. Zato podpiramo ukrepe, ki bi mladim omogočali reševanje omenjene problematike. Mladim je potrebno zagotoviti dostopna stanovanja in jim omogočiti dostojne oblike dela, da si bodo stanovanja sploh lahko kupili, saj bodo le na tak način lahko postali odgovorni odrasli, ki si bodo brez strahu ustvarili življenje v okolju, ki je zanje prijazno.

Preko raznoraznih usposabljanj in delavnic bogatimo znanje, tako mladih kot odločevalcev v različnih lokalnih okoljih, kjer s skupnimi močmi velikokrat premikajo meje možnega in pomagajo pri vzpostavitvi okolja, ki je za mlade bolj spodbudno in prijaznejše. Lokalna okolja in odločevalce spodbujamo k izpolnjevanju ukrepov s področja različnih mladinskih politik in promoviramo vključevanje mladih v te procese ter hkrati bdimo nad izvedbo le teh. Občinam, ki imajo zgledno urejeno področje mladinskih politik in ki vključujejo ter spodbujajo mlade k aktivni participaciji, pa podelimo Certifikat Mladim prijazna občina.

Ker vemo, da je vseživljenjsko učenje ključnega pomena za razvoj organizacije in ker želimo obogatiti svoje znanje in ga podkrepiti s primeri dobrih praks iz tujine, sodelujemo tudi v Erasmus + projektih, ki nam omogočajo prenose dobrih praks med različnimi lokalnimi, nacionalnimi in regijskimi okolji. Spoznavanje novih okolji in ljudi ter srkanje idej in ustvarjanje bolj povezanega evropskega okolja za dobrobit mladih na našem področju – to je naš moto.

Poseben apel je na tem mestu namenjen vsem tistim, ki bi jih morda zanimalo sodelovanje v projektih Erasmus +, da se nam pridružijo in skupaj z nami odkrijejo kaj vse Evropska unija v sklopu financiranja projektov nudi. Posamezniki si velikokrat prav preko Erasmus + projektov spletejo ključne povezave, ki so odločilne za njihovo kariero, zasebno življenje ali prosti čas.

Ne glede na to ali gre za stanovanjsko problematiko, zaposlovanje ali reševanje problematike na drugih področjih, za mlade je ključno, da se počutijo vključeni. Šele ko

bodo sami dobili občutek, da so vključeni v procese, ki se so zanje pomembni, se bodo odzvali tudi sami.

Inštitut za mladinsko politiko

Barbara Pfeifer in Nina Bavčar Čargo